

(i) Printed Pages: 4

Roll No. ....

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

0	3	3	8
---	---	---	---

Exam. Code :

0	0	0	4
---	---	---	---

**B.A./B.Sc. (General) 4th Semester
(2042)**

**PHYSICAL EDUCATION (In all Mediums)
Paper—Physical Education**

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 60

Note :— Attempt *five* questions in all, including Question No. 1 which is compulsory and selecting *one* question from each Unit i.e. Units II, III, IV and V. Each question will carry **12** marks.

UNIT—I

1. Attempt the following :

- (a) Explain systolic pressure.
- (b) What do you understand by the term tetanus ?
- (c) Describe blood clotting.
- (d) Enlist two Arjuna Awardees of Tennis.
- (e) Write about Vital Capacity.
- (f) Explain functional disability. 6×2=12

UNIT—II

2. Describe the importance and organs of digestive system. 12
3. Explain mechanism and neural control of respiratory system. 12

UNIT—III

4. Explain the term cardiac cycle along with its types of circulation. 12
5. Write about various blood groups along with its importance. 12

UNIT—IV

6. Draw the layout of tennis court along with the specifications of the field. 12
7. Briefly explain the principles of Yoga and highlight the importance of any two Asanas. 12

UNIT—V

8. Elucidate the term disability. Highlight various problems faced by disabled. 12
9. Write about fractures and their symptoms and remedial measures. 12

(हिन्दी माध्यम)

नोट :— सभी में से पाँच प्रश्न करें। साथ ही प्रश्न नं. 1 अनिवार्य है।
यूनिटें II, III, IV और V प्रत्येक में से एक प्रश्न करें। प्रत्येक प्रश्न के 12 अंक हैं।

यूनिट-I

1. निम्नलिखित को हल करें :
  - (क) सिस्टोलिक दबाव की व्याख्या करें।
  - (ख) टिटनेस शब्द से आप क्या समझते हैं ?
  - (ग) रक्त के थक्के का वर्णन करें।
  - (घ) टेनिस के दो अर्जुन पुरस्कार विजेताओं को सूचीबद्ध करें।
  - (ङ) महत्वपूर्ण क्षमता के बारे में लिखें।
  - (च) कार्यात्मक अक्षमता की व्याख्या करें।

6×2=12

ਯੂਨਿਟ-II

2. ਪਾਚਨ ਤੰਤਰ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਅੰਗਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 12
3. ਸ਼ਵਸਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਤੰਤਰ ਅਤੇ ਤੰਤ੍ਰਿਕਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਦੀ ਵਿਆਖਯਾ ਕਰੋ। 12

ਯੂਨਿਟ-III

4. ਹ੍ਰਦਯ ਚਕ੍ਰ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਯਾ ਕਰੋ ਸਾਥ ਹੀ ਪਰਿਸੰਚਰਣ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਮਝਾਓ। 12
5. ਵਿਭਿੰਨ-ਰਕਤ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਲਿਖੋ ਸਾਥ ਹੀ ਇਨਕਾ ਮਹੱਤਵ ਬਠਾਓ। 12

ਯੂਨਿਟ-IV

6. ਮੈਦਾਨ ਦੇ ਵਿਨਿਰ್ದੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਾਥ ਟੇਨਿਸ ਕੋਰਟ ਦਾ ਲੇਆਊਟ ਬਨਾਓ। 12
7. ਯੋਗ ਦੇ ਸਿਢਾਂਤਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਮੈਂ ਸਮਝਾਓ ਅਤੇ ਕਿਨ੍ਹੀ ਦੋ ਆਸਨਾਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਪਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਡਾਲਿਓ। 12

ਯੂਨਿਟ-V

8. ਨਿ:ਸ਼ਕਤਤਾ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਯਿਓ। ਵਿਕਲਾਂਗਾਂ ਦੀ ਵਿਭਿੰਨ ਸਮਸਯਾਓਂ ਪਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਡਾਲਿਓ। 12
9. ਪ੍ਰੈਕਚਰ ਅਤੇ ਅਨਯੇ ਲਕਸ਼ਣ ਅਤੇ ਉਪਚਾਰਾਠਮਕ ਉਪਾਯਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਲਿਖੋ। 12

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :— ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ, ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਯੂਨਿਟਾਂ II, III, IV ਅਤੇ V ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 12 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।

ਯੂਨਿਟ-I

1. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰੋ :
(ੳ) ਸਿਸਟੋਲਿਕ ਦਬਾਅ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
(ਅ) ਟੈਟਨਸ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ?
(ੲ) ਖੂਨ ਦੇ ਜੰਮਣ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

(ਸ) ਟੈਨਿਸ ਦੇ ਦੋ ਅਰਜੁਨ ਅਵਾਰਡੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ।

(ਹ) ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਮਰੱਥਾ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

(ਕ) ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਅਸਮਰਥਤਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 6×2=12

ਯੂਨਿਟ-II

2. ਪਾਚਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਅੰਗਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 12

3. ਸਾਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਤੰਤੂ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 12

ਯੂਨਿਟ-III

4. ਦਿਲ ਸੰਬੰਧੀ ਚੱਕਰ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਝਾਓ। 12

5. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬਲੱਡ ਗਰੁੱਪਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸਦਾ ਮਹੱਤਵ ਦੱਸੋ। 12

ਯੂਨਿਟ-IV

6. ਮੈਦਾਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਟੈਨਿਸ ਕੋਰਟ ਦਾ ਖਾਕਾ ਬਣਾਓ। 12

7. ਯੋਗ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋ ਆਸਣਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰੋ। 12

ਯੂਨਿਟ-V

8. ਅਪਾਹਜਤਾ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ। ਅਪਾਹਜਾਂ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰੋ। 12

9. ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲੱਛਣਾਂ ਅਤੇ ਉਪਚਾਰਕ ਉਪਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ। 12